

1. Praeguseks on selgunud Eesti Laul 2023 poolfinalistid. Üks edasipääsejatest on Eesti endise kuulsa jalgpalluri poeg, kes pääses edasi lauluga "Why Do You Love Me", mis on kirjutatud koostöös Alan Roy Scotti ja Julia Sundbergiga. **Kes on see laulja ja kes on ta isa?**
2. See teravili sai alguse nisu ja rukki ristamisest. See teravili arendati välja, et ühendada nisu kvaliteet, produktiivsus ja resistentsus haigustele ning rukki vastupidavus keskkonnatingimustele. **Mis teraviljaga on tegemist?**
3. **Mis loom on pildil?** Selle looma ladinapärase nimetus on *Setonix brachyurus*. See loom elab Lääne-Austraalia edelaosas ja seal läheduses olevatel avameresaartel. See looma kaalub 2,5-5 kg ja on 40-54 cm pikk. Nad on taimtoidualised.
4. 10. jaanuaril 1899 patenteeriti see ese. Leiutajaks oli briti päritolu David Misell, kes töötas USA firmas American Electrical Novelty and Manufacturing Company. Kui leiutis oli tootmisküps, kinkis firma esimese partii New Yorgi politseile. See leiutis on tänapäeval väga laialdaselt kasutusel. **Mis leiutis?**
5. James Bond ehk agent 007 on ilukirjanduslik tegelaskuju, kes on tuntud nii raamatukui ka filmikangelasena. Pärast kooli lõpetamist Edinburghis värvati ta kuninglikku mereväkke. **Mis oli tema sõjaväeline auaste Briti kuninglikus mereväes?**

6. Selle Vikerraadio raadiosaate 1000. saade oli eetris 2. oktoobril 2022. Selle osasid on järele kuulatud ligi viis miljonit korda ning kõige enam on kuulatud järgi eelkõige toiduga seotud osi. **Mis raadiosaatega on tegemist?**

7. Zooloogia on teadus loomadest ja loomorganismide uuriv bioloogia haru. Ihtüoloogia on zooloogia haru, mis uurib täpsemalt *Osteichthyes*, *Chondrichthyes* ja *Agnatha* klasse. **Mille või kellega tegeleb ihtüoloog?**

8. Ukapeitus on paljudele tuttav mäng. Mängijate seast valitakse üks, kes loeb samal ajal kuni teised peitu lähevad. Peitu pugenud mängija ülesanne on joosta kodu juurde, ilma et lugeja teda näeks, lüüa seal käega vastu seina ning hüüda: “Uka-uka, mina prii!” Kui ukakas ehk lugeja märkab kedagi, siis tuleb tal joosta kodu poole, püüda esimesena seina puutuda ja hüüda: “Uka-uka, Kaarel kinni!” Kui ukakas jõuab enne kodu juurde, langeb teine mängust välja. **Kuidas nimetatakse ukapeitust Lõuna-Eestis?**

9. Lääne-Virumaalt saab alguse üks Eesti pikimatest matkaradadest, ning see matkarada lõppeb Pärnu Maakonnas. Selle matkaraja pikkuseks on 370 km. **Millisest külast saab matkarada alguse ja millises külas lõppeb?**

10. **Mis aastal toimusid need sündmused?** – 1) Toompeal avati linnakäimla, mida hakati hüüdma miljonipeldikuks, sest selle rajamine maksis 2,3 miljonit krooni. 2) Mais korraldati Tallinnas suurejooneline Eurovisiooni lauluvõistlus, kus Eestit esindas rootslanna Shalene lauluga „Runaway“. 3) Kahetistkümnnes Euroopa riigis, kus oli ühtekokku 308 miljonit elanikku, võeti kasutusele euro pangatähed ja mündid. 4) Aasta lõpus valmis Pärnus kontserdimaja, millest sai linna kultuurielu süda ja ühtlasi ka Pärnu Linnaorkestri kodu.

11. Seda auhinda hakati välja andma 1965. aastal. See oli vahepeal keelustatud nõukogude võimu poolt ning taastati alles 1984. aastal. Auhinna saaja ei saa preemia raha, vaid talle kingitakse karjasemärssi. 2022. aastal pälvis selle auhinna Mirjam Parve luuletusega “jahtuvas saunas”. **Mis auhinnaga on tegemist?**

12. Raivo E. Tamm sündis ilma keskmise nimeta ning lisis e-tähe oma nimesse, et teistest Eestis leiduvatest peaaegu kahekümnest Raivo Tammest erineda. **Mida tähistab Raivo E. Tamme nimes e-täht?**

13. Enne Eesti omavalitsuste haldusreformi oli Lääne-Virumaal 15 omavalitsusüksust. Nendest kaks olid linnad ja 13 olid vallad. **Mitu omavalitsusüksust jäi pärast Eesti omavalitsuste haldusreformi Lääne-Virumaal alles ja mis aastal see reform toimus?**

14. See USA laulja ja pianist alustas klaverimänguga 9-aastaselt. Teda teati ka nime all “The Killer” ning 1956. aastal sõlmis ta lepingu Sun Recordsiga ja temast sai kiiresti staar. Tema tuntumad laulud on “Whole Lot Of Shakin' Going On”, “Breathless” ja “Great Balls of Fire”. Ta sai 1986. aastal Rock’n’rolli Hall of Fame üheks esimeseks liikmeks. Tema elust on tehtud ka film “Great Balls of Fire- rokile elatud elu”(1989). **Kellega on tegu?**

15. Euroopa Parlament on üks Euroopa Liidu seadusandlikest organitest ja üks seitsmest institutsioonist. Koos Euroopa Liidu nõukoguga võtab ta Euroopa Komisjoni ettepanekul vastu Euroopa õigusakte. Parlament koosneb 705 liikmest, Euroopa Parlamendi viimased valimised toimusid 23.–26. mail 2019. **Mitu Eesti saadikut on hetke seisuga Euroopa Parlamendis?**

16. Millisest manga sarjast käib jutt? Seda manga sarja hakkas kirjutama Eiichiro Oda 1997. aastal ja kirjutab seda praeguseni. Sellel mangal on 104 köidet. See manga räägib kummist noormehest Monkey D. Luffy-ist, kes oma lapsepõlveiidolist, võimsast piraadist

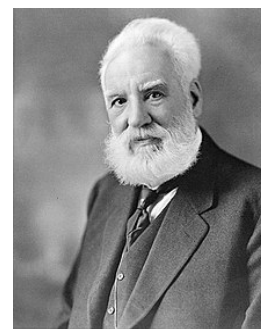

Red-Haired Shanksist inspireerituna asub teekonnale Ida-Sinisest merest, et leida müütiline aare ning kuulutada ennast piraatide kuningaks. Samuti on sellest mangast ka tehtud anime, millel on hetkeseisuga 20 hooaega ja 1039 episoodi.

17. Juhan Smuuli „Suvitajate“ ainetel vändatud „Siin me oleme“ on rohkem või vähem tuntud kõigile eestlastele. Kindlasti mäletavad kõik filmist ka heeringalaeva mehi, kes õhtul küla peal tüdrukute südameid kärsatamas käisid. Mis ametit pidasid need akna taga koputajad aga Smuuli jutustuses tegelikult (väites küll ka seal, et nad on heeringalaeva mehed)?

18. 15. oktoobril toimusid FIVB naiste maailmameistrivõistluse finaalmängud. Esimese ja teise kohapeale mängisid Serbia ja Brasiilia naiste koondised, kus Serbia võitis Brasiiliat 3-0. Mis riigi naiste koondised mängisid kolmanda ja neljanda koha peale?

19. Telefoni patenti nimetatakse sageli kõige väärtuslikumaks, mille USA Patendiamet on kunagi välja andnud, kuna see kirjeldas mitte ainult telefoniinstrumenti, vaid ka telefonisüsteemi kontseptsiooni. Kes on see pildil olev mees, kes patenteeris 1876. aastal telefoni?

20. Mida või keda kardab musofoobiat (tuntud ka kui murofoobia ja surifoobia) põdev inimene?

21. Sinivaal on maailma suurim imetaja. Tal on kõikidest loomadest kõige suurem süda. Sinivaala aju on pea sada korda väiksem, kui tema süda. **Mitu kilogrammi kaalub sinivaala süda?**
22. Selle aasta märtsis toimus Otepääl esimest korda BMW IBU laskesuusatamise maailmakarika etapp. Üritus õnnestus edukalt ning nüüd anti meile ka maailmameistrivõistluste korraldamise õigus. **Mis aastal toimuvad Eestis laskesuusatamise maailmameistrivõistlused?**
23. Gepard on kaslaste sugukonda kuuluv imetaja. Tema kehapikkus on 150 cm ning sellele lisandub 70 cm pikkune saba. Ta saavutab suguküpsuse umbes kolmeaastaselt. Gepard on kiireim maismaaloom. **Mitu kilomeetrit tunnis võib gepardi tippkiirus olla?**
24. Kui varasemalt kujutati jõuluvana paksu mantli, viltide ja halli kingikotiga, siis kujutelm põhjapõdrasaaniga üle katuse kihutavast kingitoojast on pärit 19. sajandist. Jõuluvana punane kostüüm pärineb ühest 1931. aasta reklaamist. **Mis firma reklaamiga oli tegemist?**
25. Friedrich Robert Faehlmann oli Eesti kirjamees ja arst. Õppis Rakvere kreisikoolis ning Tartu Kubermangugümnaasiumis ning hiljem Tartu Ülikooli arstiteaduskonnas. Kuulus ülikoolis humanitaarteaduse loenguid ning hakkas huvi tundma eesti keele vastu. Tema ema suri, kui ta oli 7-aastane ning pärast ema surma võeti ta mõisaomaniku perekonda kasvatada. **Kus on sündinud Friedrich Robert Faehlmann?**

26. See ajalooteaduse haru uurib finantsajalugu rahatähtede, lühiajaliste tõendite, võlakirjade, panga- ja kassatähtede kohta. **Mis haruga on tegemist?**
27. See Läti laskesuusataja sai 18-kuulise võistluskeelu, sest jäi kolmel korral dopinguküttidele kättesaamatuks. Ta on 34-aastane sportlane ning pärit on ta Alüksnest. Maailmakarika sarjas on ta kahel korral pjedestaalile jõudnud. **Kes on see laskesuusataja?**

28. See poliitik oli 2005. aastast Isamaaliidu ja Res Publica ühinemiseni viimane Isamaaliidu esimees. Pärast ühinemist oli ta 2006-2007 Isamaa ja Res Publica liidu kaasesimees, 2007-2013 aseesimees. Ta on juhtinud nii Eesti Rahva Muuseumi kui ka Tartu Kutsehariduskeskust. 2022. aastal on ta aga uues ametis Eesti haridus- ja teadusministrina. **Kes on see meesterahvas?**
29. Fred Jüssi on Eesti zooloog, loodusfotograaf ja looduse populariseerija. Ta sündis ühel saarel ning nad elasid perega seal üheksa aastat. See saar kuulub Madalmaade Kuningriiki ning selle pealinn on Oranjestad. Kliima on saarel väga kuiv ning saar on üpris tasase reljeefiga. **Mis saarega on tegu?**
30. Eesti muuseumide aastaauhindade konkursi eesmärk on tunnustada parimaid muuseumispetsialiste ning tuua avalikkuse jaoks rohkem esile muuseumitöö erinevaid tahke. Auhinna kategooriaid on kokku 10 ning neid annavad välja Kultuuriministeeriumi muuseuminõukogu ja Eesti muuseumiühing koostöös Kultuuriministeeriumi, Eesti Kultuurikapitali ja Muinsuskaitseametiga. **Mis nime kannab Eesti muuseumiauhind?**

VASTUSED:

1. Andreas Poom ja Mart Poom
2. Tritikale
3. Lühisabakänguru/Kvokka
4. Taskulamp
5. Kaptenleitnant
6. "Müstiline Venemaa"
7. Kalateadlane
8. Trihvaa/trifaa
9. Algu Oandu, Lõpp Ikla
10. 2002. aasta
11. Juhan Liivi luuleauhind
12. See tuleb tema isa Endeli nimest.
13. 8 omavalitsust, 2017. aastal
14. Jerry Lee Lewis
15. 7
16. The One Piece
17. Traktoristid
18. Itaalia ja USA
19. Alexander Graham Bell
20. Hiiri ja rotte
21. 600 kilogrammi (+-100)
22. 2027. aastal
23. 113 kilomeetrit tunnis (+- 10)
24. Coca-Cola
25. Aos
26. Bonistika
27. Andrejs Rastorgujevs
28. Tõnis Lukas
29. Aruba
30. Muuseumirott

Lisa: **Mitmes maailma riigis on vasakpoolne liiklus?** Vastus: 78-s riigis